

Handläggare
Niklas Oden
Telefon: 08-50843028

Till
Socialnämnden
2023-10-24

Remiss av Övergripande samverkansöverenskommelse mellan Stockholms stad och Polisregion Stockholm

Svar på remiss från kommunstyrelsen, Dnr KS 2023/309

Förvaltningens förslag till beslut

Socialnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Sammanfattning

Stockholms stad har tillsammans med Polisregion Stockholm reviderat den stadsövergripande samverkansöverenskommelsen. Den nya samverkansöverenskommelsen ska gälla från den 1 januari 2024 och tillsvidare.

Den stadsövergripande samverkansöverenskommelsen mellan Stockholms stad och Polisregion Stockholm syftar till att skapa förutsättningar för att stärka det gemensamma brottsförebyggande och trygghetsskapande arbetet. Arbetet utgår från berörda parter ansvarsområde, organisation och gällande lagstiftning.

Samverkansöverenskommelsen beskriver hur samverkan och arbetet ska struktureras och organiseras på såväl stadsövergripande som lokal stadsdelsförvaltningsnivå. Vidare ges riktlinjer gällande den arbetsprocess – framtagande av lägesbild, orsaksanalys, åtgärdsplan och uppföljning - som ska genomföras i det lokala brottsförebyggande och trygghetsskapande arbetet.

Förvaltningen välkomnar förslaget till reviderad - Övergripande samverkansöverenskommelse mellan Stockholms stad och Polisregion Stockholm. Förslaget ger stadens förvaltningar och polisen en gemensam grund, struktur och målsättningar för samverkan i det brottsförebyggande och trygghetsskapande arbetet i Stockholms stad.

Förvaltningen föreslår att nämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar till kommunstyrelsen.

Bakgrund

Kommunstyrelsen har till socialnämnden remitterat en remiss (2023/309) av övergripande samverkansöverenskommelse mellan Stockholms stad och Polisregion Stockholm. Övriga remissinstanser är Trafiknämnden, Utbildningsnämnden, samtliga stadsdelsnämnder och Stockholms Stadshus AB.

Ärendet

Stockholms stad har tillsammans med Polisregion Stockholm reviderat den stadsövergripande samverkansöverenskommelsen. Den nya samverkansöverenskommelsen ska gälla från den 1 januari 2024 och tillsvidare.

Stockholm ska vara en trygg och säker stad att bo, arbeta och vistas i. Detta är ett ansvar som sträcker sig över både Stockholms stads och Polisregion Stockholms organisationer.

Den stadsövergripande samverkansöverenskommelsen mellan Stockholms stad och Polisregion Stockholm syftar till att skapa förutsättningar för att stärka det gemensamma brottsförebyggande och trygghetsskapande arbetet. Arbetet utgår från berörda parter ansvarsområde, organisation och gällande lagstiftning.

Samverkansöverenskommelsen beskriver hur samverkan och arbetet ska struktureras och organiseras på såväl stadsövergripande som lokal stadsdelsförvaltningsnivå. Vidare ges riktlinjer gällande den arbetsprocess – framtagande av lägesbild, orsaksanalys, åtgärdsplan och uppföljning - som ska genomföras i det lokala brottsförebyggande och trygghetsskapande arbetet.

Samverkansöverenskommelsen innehåller även fem stadsövergripande prioriterade samverkansområden där samverkan är särskilt påkallad på såväl lokal som central nivå. Till varje prioriterat samverkansområde finns ett antal målsättningar formulerade. De nu föreslagna prioriterade samverkansområdena är:

- Unga i riskzon för destruktiv beteende
- Otrygga och brottsutsatta platser
- Systemhotande brottslighet
- Särskilt utsatta och sårbara brottsoffer
- Kriminella miljöer och livsstilar

Det som skiljer den nu reviderade samverkansöverenskommelsen jämfört med den tidigare samverkansöverenskommelsen är antalet prioriterade samverkansområden, vilka tidigare var tio stycken som nu reducerats till fem. Detta har gjorts genom att vissa områden har tagits bort, omformulerats och/eller slagits samman. Arbetet med att ta fram den nya reducerade listan på samverkansområden har förankrats och skett i samverkan mellan kommunstyrelsen, stadens stadsdels- och facknämnder samt Polisregion Stockholm.

Ärendets beredning

Tjänsteutlåtande har utarbetats inom avdelningen för stadsövergripande sociala frågor. Förvaltningsgruppen har behandlat ärendet 18 oktober. Rådet för funktionshinderfrågor har haft möjlighet att behandla ärendet 19 oktober.

Jämställdhetsanalys

Olika grupper av människor begår och utsätts för olika typer av brott. Kön är vid sidan av ålder den faktor som har starkast koppling till våld och kriminalitet^{1, 2}. Det är betydligt fler pojkar/män än flickor/kvinnor som misstänks för brott, men de som drabbas av brott är både män och kvinnor.

Av regeringens betänkande *Kommuner mot brott* (SOU 2021:49) framgår att otryggheten har ökat i stora delar av det svenska samhället och att kvinnor i samtliga åldersgrupper upplever otrygghet i betydligt större utsträckning än män. Framförallt gäller det kvinnors otrygghet i förhållande till männens och särskilt kvinnor som bor i utsatta områden. Mot bakgrund av det kan insatser som syftar till att öka den upplevda tryggheten antas ha något större påverkan på kvinnors upplevelser av otrygghet jämfört med mäns upplevelser av otrygghet. Ökad trygghet och minskad brottslighet kan på sikt ge förutsättningar till att det jämställdhetspolitiska målet att mäns våld mot kvinnor kan uppnås.

Insatser för att motverka att barn och unga ska dras in i kriminalitet kan antas ha större direkt påverkan på pojkar och unga män då gärningspersonen i 86 – 98 procent av brotstyperna misshandel, hot, rån och sexualbrott är en man. Dock måste både flickor och pojkar och kvinnor och män förhålla sig till normer för män, maskulinitet och våld, varför det är viktigt att använda sig av våldspreventiva metoder med ett jämställdhetsperspektiv.

Förvaltningens synpunkter och förslag

I Stockholms stad är det brottsförebyggande och trygghetsskapande arbetet prioriterat. I Stockholms stads budget 2023 står det att läsa;

”Stadens arbete med trygghet och säkerhet är högt prioriterat. Tryggheten i staden måste öka. Tidiga och kunskapsbaserade insatser ska prioriteras för att varje individ ska få de bästa förutsättningarna genom livet. Kommunstyrelsen leder och koordinerar stadens trygghets- och brottsförebyggande arbete genom att öka kunskap och bidra till utveckling inom stadens verksamheter med väl underbyggda arbetssätt och åtgärder”.

¹ Lilly, J. Robert; Cullen, Francis T.; Ball, Richard A. (2011) *Criminological theory: context and consequences*.

² Sarnecki, Jerzy (2009) *Introduktion till kriminologi*.

För att nå framgång i det brottsförebyggande och trygghetsskapande arbetet krävs en bred satsning med flertalet insatser på olika nivåer och att viktiga samhällsaktörer samverkar. I stadens budget lyfts särskilt vikten av samverkan.

”Vi ska ha stadsövergripande och lokal samverkan med polis – Nämnder och bolagsstyrelser ska fortsätta att vidareutveckla och förstärka samverkan med polisen i trygghets- och säkerhetsarbetet. Samverkan ska stärkas internt inom stadens egen organisation, med polisens olika organisationsnivåer, samt med andra relevanta aktörer.”

Den 1 juli 2023 trädde *lagen (2023:196) om kommuners ansvar för brottsförebyggande arbete* – i kraft. Lagen reglerar kommunernas ansvar för samordning och styrning av det brottsförebyggande arbetet inom sitt geografiska område. Vidare regleras att arbetet ska vara kunskapsbaserat och följa den brottsförebyggande processen – lägesbild, orsaksanalys, åtgärder och uppföljning. Enligt lagen ska även kommunerna verka för att skriftlig överenskommelse om samverkan ingås med relevanta aktörer.

Förvaltningen välkomnar att den nu reviderade stadsövergripande samverkansöverenskommelsen utgår från stadens budget samt de lagkrav som ställs i den nya lagen om kommuners ansvar för brottsförebyggande arbete.

Förvaltningen ser positivt på att överenskommelsen är uppbyggd kring den kunskapsbaserade brottsförebyggande processen. Vidare att det finns en tydlig struktur för arbetets och samverkans styrning och organisering från stadsövergripande till lokal nivå. Det ger en röd tråd för hela staden att hålla sig till. Förvaltningen anser att det är en styrka med färre prioriterade samverkansområden då det ger bättre förutsättningar för ett mer fokuserat och sammanhållet arbete med de absolut mest prioriterade utmaningarna inom stadens brottsförebyggande och trygghetsskapande arbete.

Förvaltningen välkomnar att frågor kring otillåten påverkan och desinformationskampanjer mot socialtjänsten lyfts som särskilt viktiga inom ramen för samverkansområdet – systemhotande brottslighet.

Förvaltningen noterar och ser positivt på att det finns en tydlig koppling till andra viktiga styrdokument inom staden och det förebyggande området så som:

- Stockholms stads trygghetsprogram
- Stockholms stads strategi för att minska risken för att barn, unga och unga vuxna ska dras in i kriminalitet
- Stockholms stads riktlinjer mot våldsbejakande extremism

- Stockholms stads program för alkohol-, narkotika-, dopnings och tobakspolitiken
- Stockholms stads program mot våld i nära relationer, hedersrelaterat våld och förtryck, prostitution, människohandel för sexuella ändamål samt sexuellt våld oberoende av relation

Att stadens styrdokument inom det brottsförebyggande- våldsförebyggande- och trygghetsskapande området hänger ihop är av största vikt för att ge goda förutsättningar för ett fokuserat och effektivt förebyggande arbete där stadens samlade resurser används på bästa sätt.

Förvaltningen har också uppskattat den arbetsprocess och förankring där stadens förvaltningar, bolag och polis har getts möjlighet att vara delaktiga i revideringen av den nya samverkansöverenskommelsen. Förvaltningen menar att det har stärkt överenskommelsens relevans hos samverkansaktörerna och ger goda förutsättningar att utveckla det brottsförebyggande arbetet i staden vidare.

Sammanfattningsvis välkomnar förvaltningen förslaget till reviderad övergripande samverkansöverenskommelse mellan Stockholms stad och Polisregion Stockholm. Förslaget ger stadens förvaltningar och polisen en gemensam grund, struktur och målsättningar för samverkan i det brottsförebyggande och trygghetsskapande arbetet i Stockholms stad. Förvaltningen föreslår att nämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar till kommunstyrelsen.

Veronica Wolgast Carstorp
Socialdirektör
Socialförvaltningen

Lina Blombergsson
Avdelningschef
Socialförvaltningen

Bilagor

1. Övergripande samverkansöverenskommelse mellan Stockholms stad och Polisregion Stockholm
2. Prioriterade samverkansområden

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Veronica Wolgast Carstorp, Socialdirektör	2023-10-12
Lina Blombergsson, Avdelningschef	2023-10-12